

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

DE SF. NICOLAE

Pretutindenii această sărbătoare își are semnificația sa binecuvântată. Îndeosebi lumea tânără așteaptă cu nerăbdare această sfântă zi. Obiceiul de a face aproape pe fiecare să simtă inima largă a lui Moș Nicolae, darurile frumoase și bogate, pe care el le aduce, fac ca strălucirea de mucenic a acestui sfânt al Bisericii noastre, să rămână pururea vie și neuitată în amintirea tuturor.

Pentru noi, credincioșii Eparhiei Clujului, însemnătatea prăznuirii acestei frumoase sărbători este și mai mare. Din an în an, în această sfântă și mare zi, ne adunăm în jurul sfintelor altare, cu mai multă bucurie și voie bună, ca de obicei. În canonul său de sărbătoare ea cuprinde și o plăcută aniversare. Este aniversarea numelui preaiubitului nostru Stăpân și Părinte, a P. S. Episcop NICOLAE.

Mulți se învrednicesc să primească la botz numele slăvitului Ierarh Nicolae. Pentru foarte puțini însă se potrivește și asemănarea ființei cu cea a slăvitului lor patron. Viața bogată în fapte remarcabile, în jertfe și osteneți pentru susținerea și apărarea credinței, cum rar se vede pe alocuri, îl prezintă pe distinsul nostru Episcop într-o foarte apropiată asemănare cu slăvitul Ierarh al Mirei Lichiei, al cărui nume cu deplin merit îl poartă. Ceea ce a făcut P. Sf. Sa în cei zece ani, de când a organizat și conduce Eparhia noastră, stârnește aprecierea și admirația până și celor mai pretențioși și buni cunoscători ai problemelor bisericesti. Din aproape nimic, P. Sf. Sa cu mâna-i binecuvântată a reușit să ridice reînviata Ctitorie a lui Ștefan-cel-Mare, în rândul celor mai distinse Eparhii ale țării. E o deosebită plăcere pentru cronicarul obiectiv, să asiste la întrunirile Adunărilor și Consiliilor noastre Eparhiale, și să înregistreze remarcabilele succese, cari fac din aceste întruniri adevărate zile de sărbătoare, de reculegere și înălțare sufletească.

Episcopul NICOLAE IVAN al Clujului, prin zelul, puterea de muncă și abnegația cu care servește interesele Bisericii, a ajuns să treacă între figurile legendare ale galeriei noastre de iluștri Vlădici, cari au luptat și au murit pentru slujirea cu credință a cauzei noastre sfinte. Am simțit suprema satisfacție când și cu prilejul Marelui Congres Național din anul acesta, l-am văzut pe P. Sf. Sa cu hotărârea, tăria și curajul, care-l caracterizează, primind ori-ce însărcinare, expunându-se oricăror inconveniente și conducând toate delegațiile acestui înalt for, ori unde au cerut-o interesele noastre bisericesti.

Ca și în fiecare an, așa și în anul acesta, toate corporațiunile publice și oficiale din Capitala Ardealului, îi vor prezenta omagii și urări de bine cu prilejul aniversării numelui. Noi însă, umilii Săi colaboratori, împreună cu toată suflarea ortodoxă din întreg cuprinsul Eparhiei, pe lângă expresia sentimentelor de supunere și devotament, să-i mai rugăm dela Tatăl cel Cereșc și sănătate, lungime de zile și întru toate bună sporire spre binele, prosperarea și mândria Eparhiei noastre, ca și a întregii Biserici ortodoxe din țară.

LA SF. NICOLAE

P. Sf. Episcop Nicolae Ivan, de ziua numelui, după 10 ani de Arhipăstorie.

*Astăzi obștea creștinească
Are zi de sărbătoare,
Are față îngerească,
Are inimă de floare...*

*Azi cântăm și noi „osana!”
Preasfințitului Părinte,
Ce ne-a condus un deceniu
Cu al său suflet cuminte.*

*E Ierarhul Nicolae,
Sfântul darnic, bun, milos
Ce umblă prin vânt, prin ploaie
S'ajute pe credincios.*

*Astăzi cler și Eparhie,
Cu sinceră simpatie,
Se roagă lui Dumnezeu
Pentru scump Ierarhul său...*

*Ștefane Măria-Ta!
Astăzi ctitoria ta
Înflorește și rodește,
Că 'nțelept se cărmuește.*

M.

CONGRESUL NAȚIONAL BISERICESC

Sedința a III-a.

Președinte I. P. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan.

Di Al. Lapedatu cetește raportul comisiunii speciale, care a studiat propunerea dlui Oct. Goga, privitor la desființarea Min. de Culte, comunicând că comisiunea a adoptat propunerea cu 8 voturi contra 1 (Dr. Dobrin) și cetește următoarea moțiune, care se votează cu majoritate, fiind numai două voturi contra.

„Congresul național bisericesc, ca cea mai înaltă corporațiune reprezentativă a bisericii ortodoxe române, îndatorat prin statutul de organizare al acestei biserici să apere interesele și drepturile ei (art. 9 lit. a); considerând că prin desființarea ministerului de culte se aduce o gravă lovire poziției și prestigiului bisericii ortodoxe române, ca biserică națională a neamului și ca biserică dominantă în stat și că, pe deasupra, se distruge o instituțiune absolut necesară în organizarea vieții noastre publice, crede de a sa datorie să reclame, cu toată hotărârea și tăria, dala factorii în drept, — Inalta Regență și guvern, — restaurarea acestui minister.

În adevăr, statul român, prin toată tradiția sa, este un stat ortodox. Caracterul acesta a ținut să i-l afirme atât organizatorii României Mici, cari, în Constituțiunea dela 1866, au proclamat că șeful Statului, Domnitorul, trebuie să fie ortodox, cât și organizatorii României Mari, cari, în Constituțiunea dela 1923, au proclamat religiunea ortodoxă ca dominantă în Stat.

De altminteri legătura dintre biserică și organizația de Stat a fost așa de intimă, că fazele de dezvoltare ale acesteia din urmă au fost și fazele de dezvoltare ale celei dintâi. Totdeauna conducătorii Statului au ținut seamă, în actele lor de guvern, de poziția și de prestigiul bisericii. E desul să amintim în această privință, că autocefalia bisericii ortodoxe române a fost o consecință a independenței și regalității române, iar Patriarhatul român, a unității noastre naționale.

Chiar și după organizarea modernă a Statului nostru, interesele bisericii au fost

respectate, iar administrația ei, în Stat, a fost în așa fel dezvoltată, că simpla direcțiune generală a cultelor din ministerul justiției mai întâi, al instrucției mai apoi, s'a transformat într'o mare administrație de Stat cu caracter autonom, cu buget propriu și în legătură directă numai cu ministerul resortului, iar această administrație asemenea pentru promovarea intereselor bisericii naționale ca și al celorlalte confesiuni, s'a transformat în ministerul cultelor de curând desființat.

Înființarea acestui departament n'a fost așa dar o improvizație trecătoare și de oportunitate, ci o necesitate organică a însăși dezvoltării statului român.

Solicitudinea statului pentru biserică sa națională a constituit în toate timpurile și pentru toți conducătorii vremelnici ai țării, un program politic dela care nici unii nu s'au abățut, iar acest program constă în consolidarea politicii sale naturale și creșterea prestigiului său moral. Pentru întâia oară acum, s'a nesocotit acest program, întru cât, din locul ce l-a avut în organizarea statului, ca biserică națională și dominantă, biserică ortodoxă e degradată și coborâtă în rândul tuturor celorlalte, confundată fiind într'o singură administrație cu ele.

Evident că aceasta constituie o gravă atingere a poziției și prestigiului său, împotriva căruia congresul național bisericesc are datoria, obligațiunea a se ridica, cerând cu tărie, repararea greșelii ce s'a făcut.

Pe lângă aceasta, prin desființarea ministerului de culte, se distruge și o instituțiune absolut necesară vieții noastre de stat. Căci prin opera legislativă și administrativă săvârșită la acest departament, s'a rezolvat integral una din problemele cele mai importante și urgente ce se puneau pentru organizarea și consolidarea statului român întregit, — problema cultelor, — și s'au stabilit normele și mijloacele, prin cari statul are să conducă în viitor, în deplină armonie, viața, acestor culte. A desființa o instituțiune care a corăspuns unor astfel de interese și și-a îndeplinit astfel de funcțiuni, însemnează a ne lipsi de instrumentul ne-

cesar pentru buna și serioasa conducere a tuturor chestiunilor legate de problema vieții noastre religioase și raporturile sale cu statul.

Menținerea și dezvoltarea instituțiilor necesare vieții de stat, este condițiunea primordială a oricărei guvernări. Aceasta chiar când ar reclama noi sarcini. A le desființa pentru motive de ordin bugetar, este, desigur, o mare, o neiertată greșală, mai ales când prin aceasta nu se realizează, de fapt, economii importante, cum este cazul desființării ministerului de culte și trecerii serviciilor sale la alte departamente.

Iată de ce pentru toate aceste motive, congresul național bisericesc ține de înalta sa datorie să reclame cu tărie și hotărâre, dela factorii în drept, — Înalta Regență și guvern, — restaurarea cât mai grabnică a ministerului de culte.

Pentru prezentarea acestei moțiuni la Înalta Regență și primministru, a fost aleasă o comisiune compusă din P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan, pr. P. Partenie, dnii P. Gârboviceanu, Silviu Dragomir, Gropșoreanu și E. Popovici.

Se discută și votează regulamentul pentru înstrăinarea bunurilor bisericești și regulamentul pentru funcționarea Consiliului central bisericesc.

Pr. P. Partenie, ca raportor al comisiunii economice, propune ca să se intervină pe lângă guvern, pentru modificarea art. 19, 21 și 31 din legea de organizare a bisericii ortodoxe și art. 47 al. g) din statutul legii, în sensul ca preoții să fie salariați direct de stat, după aceleași norme ca și funcționarii publici și după analogia corpului didactic.

Această propunere a stârnit o vie discuție la care au participat I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan, P. S. S. Episcopul Vartolomeu, dl V. Goldiș și P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae, care în aprobarea întregului congres a cerut ca preoțimea să fie bine salariată, ca să-și poată face datoria. Faptul că vor primi preoții salarii de funcționari, nu știrbește întru nimic autonomia bisericii noastre.

Ședința s'a ridicat la 9 seara, fără să se încheie discuția în privința salarizării preoțimii.

Ședința a IV-a.

Prezidează I. P. S. S. Mitropolitul Nectarie al Bucovinei.

Dl V. Goldiș face următoarele propuneri în numele mai multor membri ai congresului:

1. Reînființarea școlii primare ortodoxe, ca școală confesională în Ardeal și Basarabia.

2. În Basarabia și în Ardeal, etatizarea școlii primare a adus după sine și trecerea fără nici un drept la stat a întregii averi, proprietate exclusivă a bisericii, transcrise chiar și prin cărțile funduare. Congresul invită consiliul central să intervină să se redea aceste averi organelor competente bisericești.

3. Să se invite consiliul central bisericesc, ca liceele confesionale ortodoxe române din Brașov și Brad și școlile normale confesionale din Sibiu și Arad să fie redede episcopilor ortodoxe române respective, lăsându-se acestora exclusiv numirea și disciplinarea profesorilor, sistematizarea și conducerea învățământului.

Congresul invită consiliul central ca împreună cu Sinodul să ia măsuri pentru ca la toate universitățile să se înființeze paraclise sau capele unde să se facă slujba religioasă la zile naționale, Duminicile și sărbătorile.

Să se organizeze coruri cu tineretul universitar, concerte religioase și conferințe religioase.

Propunerile au fost trimise comisiei bisericești.

Redeschizându-se discuțiunea salarizării preoțimii, iau cuvântul Pr. V. Iordăchescu, dl Al. Lapedatu, pr. Al. Constantinescu, dl V. G. Ispîr și pr. Cucuijna, cari toți pledează în favorul preoțimii și susțin principiul retribuiri preoțimii cu salariu de la stat.

Dl Valer Moldovan, subsecretar de stat la ministerul instrucției și al cultelor, declară, că în ce privește chestia salarizării preoților, e de acord cu congresul, ca slujitorii bisericii și biserica însăși are dreptul în baza legăturilor din trecut și rolul ei social și moral din prezent, la ajutorul material al statului. Modalitatea cum să se efectueze acest ajutor e de însemnătate secundară.

Declar că nu voi face un pas fără să consult factorii hotărâtori ai bisericii.

Ce privește declarațiunile dlui prof. S. Dragomir, d-sa declară că guvernul n'a patronat nici n'a inițiat nici o acțiune producătoare de proselitism și nemulțumire în sânul bisericii ortodoxe.

Cazurile semnalate vor fi cercetate și întru cât se va constata că s'au făcut asemenea jigniri și nedreptăți, se vor înlătura.

După ce mai vorbește dl Isopescu-Grecul, se hotărăște, ca consiliul central bisericesc să se pună de acord cu comisia specială alcătuită din membri ai Sf. Sinod și reprezentanți ai ministerului cultelor, spre a întocmi mai de grabă proiectul de lege a salarizării clerului în armonizare cu salarizarea funcționarilor publici.

P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae referă asupra audienței pe care a avut-o delegația congresului la primul ministru, în legătură cu desființarea ministerului cultelor. Delegația după ce a expus motivele invocate de congres pentru menținerea acestui minister, dl Iuliu Maniu, președintele consiliului, a răspuns, că va studia chestiunea aceasta, dacă e cazul să reînființeze ministerul cultelor.

A doua zi aceeași comisiune s'a prezentat și Înaltei Regențe.

Înalta Regență a arătat o deosebită sollicitudine față de cererile congresului și prin I. P. S. Patriarh-Ragent a făgăduit că va da chestia aceasta dlui prim ministru s'o studieze, căci din toate părțile se doarește, ca biserica noastră națională să fie înălțată și apărată încât să-și poată împlini cu tot prestigiul misiunea sa.

Feliul categoric și limpede cum a știut P. Sf. nostru Episcop să reprezinte interesele bisericii noastre în aceste două mari chestiuni, și rezultatele satisfăcătoare obținute, a produs o vie și recunoscătoare mulțumire la toți membrii congresului.

Ședința a V-a.

Președinte I. P. Sf. Sa Nectarie al Bucovinei. — Se discută propunerile dlui V. Goldiș în chestiunea școalelor confesionale, susținându-se principiul menținerii și reînființării școalelor confesionale ca un drept câștigat și un mijloc de educație religioasă, sub supraveghierea bisericii.

La propunerea comisiunii organizatoare se admite ca cererea credincioșilor din jud. Brăila, de a fi realipiți la Episcopia Dunării-de-jos, să fie trimisă la episcopii pentru a-și da avizul.

Dl Onose cetește raportul relativ la starea averii bisericilor din Ardeal și cere ca litigiile privitoare la proprietățile bisericesti din Ardeal să fie scoase de sub jurisdicțiunea organelor administrative și date justiției ordinare.

Congresul, în unanimitate, admite.

Întrucât asociația preoților cere o convocare a Sinodului ecumenic, congresul recunoaște că această chestiune nu e de competența congresului, ci a Sinodului.

Se citesc de birou diverse petiții, între care cererea monahilor de a li se mări diurnele lor și, cea a preoților văduvi de a li se aproba recăsătorirea. Se arată că din 7000 de preoți, 2000 sunt văduvi.

Opinându-se că această chestiune este de competența Sinodului ecumenic, diaconul A. *Constantinescu* arată că sărăcia de care suferă biserica ortodoxă de pretutindeni, împiedică și va constitui mult timp o piedică pentru ținerea unui congres ecumenic al ortodoxiei. Reînviind tradiția lui Vasile Lupu, țara noastră ar trebui să ia inițiativa și să susțină cheltuelile unui congres ecumenic al ortodoxiei, pentru a fi soluționate chestiunile mari.

Diaconul *Dănău* citește un raport pentru împărțirea averilor bisericesti din Basarabia, între cele trei episcopii existente: Hotin, Ismail și Chișinău.

P. S. *Gurie*, mitropolitul Basarabiei, opinează că averea întreagă trebuie să rămână în întregime Chișinăului.

În aceeași chestiune mai vorbește și preotul *Andronic*, care cere un studiu mai serios și mai documentat al chestiunii.

Dl prof. *Nistor*, arată că deși congresul n'are căderea să soluționeze această chestiune, totuși întrucât ea turbură de zece ani armonia bisericii din Basarabia, trebuie aplanată, pentru prestigiul bisericii.

Ședința a VI-a.

Președinte I. P. S. S. Mitropolitul Gurie.

Dl *Cândea* citește referatul comisiei de organizare privitor la chestiunea, dacă con-

silierii referenți pot să mai aibă și altă funcțiune.

Se hotărăște: consilierii referenți să nu mai aibă nici o funcțiune. În schimb episcopii și mitropoliile se vor îngriji de locuința lor.

Se hotărăște, ca congresul național bisericesc să intervie la forurile competente pentru înființarea episcopatului Românilor din America.

Dl N. D. Chirculescu propune să se aleagă o comisie care să ancheteze acțiunea de prozelitism a uniților în Ardeal. Sunt aleși: dl Silviu Dragomir, pr. Ciuhandu, Iosif Iacob și pr. Scorobeț.

La ora 5 jum. I. P. S. Patriarh-Regent venind la ședință, e salutat de membrii congresului, cari îl ovacionează îndelung. Corul seminarului Central intonează imnul „Pre stăpânul și prea fericitul nostru Patriarh...”

Cuvântarea pâr. Ion Lupaș.

Pâr. I. Lupaș spune, că ține de a sa datorie, în numele măritului congres să aducă Prea Fericitului Patriarh prinosul de dragoste a celor 14 milioane de credincioși.

D-sa amintește, că azi se împlinesc 20 de ani de când I. P. Sf. Sa Patriarhul Miron Cristea a fost ales episcop al Caransebeșului. (Congresul, în picioare, aclamă pe I. P. S. Patriarh).

Din expunerea făcută de colegul nostru, dl Silviu Dragomir, I. P. Sf. Sa a putut afla grava stare în care se găsește biserica noastră din Ardeal. D-sa a dat strigătul de alarmă pentru salvarea cetății unității noastre sufletești.

Continuând, pâr. Lupaș exprimă în numele înaltului congres bucuria că svonorile cari au circulat astăvară, cu privire la sănătatea I. P. Sf. Patriarh, sunt lipsite de temeii.

D-sa spune, că congresul își unește ruga cu aceea a clerului, pentru a cere bunului Dumnezeu să-l țină în pace, întreg, sănătos și drept, îndreptând cuvântul adevărului.

Mulțumește I. P. S. Sale pentru sfaturile părintești pe care le-a dat cu ocazia deschiderii congresului.

Clerul și poporul ortodox român simt și azi întreg adevărul exprimat în versurile poetului St. O. Iosif:

*Că azi ca și în trecut
De fărâdelegi Ardealul geme,
E plină Bucovina de blesteme,
Și geme Basarabia sub cnut.*

În numele milioanei de suflete pe care le reprezentăm în mod legal, prin acest congres exprim dorința pentru reînvierea principiului de autoritate și afirmarea lui necondiționată atât în domeniul vieții bisericești cât și în a celei de stat, căci dacă s'ar continua criza de autoritate în formele grave ale manifestărilor recente, am fi amenințați de primejdia sdruncinării temeliiilor așezământului nostru religios și național politic.

Incheie, făcând urarea de a se apropia milioanele de suflete, deopotrivă devotate bisericii ortodoxe și statului național român, de idealul creștin exprimat prin cuvântul Scripturii: „Noi, potrivit făgăduinții lui Hristos, așteptăm cer nou și pământ nou în care să locuim dreptatea”.

Pentru aceasta ne vom face neclintii datorii de propovăduitori ai adevărului.

La acestea I. P. Sf. Sa Patriarhul-Regent, a răspuns următoarele:

Vă mărturisesc, că în toiul ocupațiilor mele zilnic, era să uit că azi împlinesc 20 de ani dela alegerea mea ca episcop al Caransebeșului. Am condus eparhia aceasta timp de zece ani, în cele mai grele sbuciumări. Am avut de luptat cu legile draconice ale Ungurilor nu numai pe tărâmul bisericesc ci și pe cel cultural. Nu știu dacă tot timpul cât am păstorit eu acolo, s'au pierdut 2—3 școli românești.

Dacă privesc în urma celor 40 de ani de preoție, pot spune, că am conștiința împăcată, că mi-am îndeplinit datoria. Chiar atunci, când eram în funcții mai mărunte, nu numai în posturi de mari răspunderi, am muncit alături de colaboratorii mei și mărturii se găsesc pe unde am trecut. Mulțumirea mea n'a fost alta, decât aceea, că pe unde am trăit, n'am trăit în zadar. Am lucrat.

Ridicându-mă în slujbele și demnitățile pe care nu le-am visat, văd că sunt răsplătite prin mine vredniciile celor mulți ai acestei Biserici. În mândria acestei conștiințe, că la spatele mele stau zeci de milioane de credincioși, pot afirma: Să nu

fiți îngrijiți de cele ce a spus dl Silviu Dragomir. Doresc să ne ferim ca de foc, să alimentăm certurile nu numai dintre frați, dar chiar între celelalte neamuri conlocuitoare. Trebuie să fim toleranți așa cum a fost Biserica noastră ortodoxă și să ocolim certurile confesionale și pe cele cu minoritarii.

Dar dacă din vre-o parte, demnitatea noastră ar fi atinsă, și aceasta s'ar dovedi prin anchete oficiale, să mă considerați și pe mine alături de aceia cari se coboară în mijlocul turmei. Căci atunci când turma este amenințată, arhipăstorul trebuie să fie în mijlocul ei. Cu toții, împreună, vom apăra demnitatea acestei biserici, care a intrat în fibrele etnice ale acestui neam, întemeindu-i unitatea națională.

I. P. Sf. Sa a terminat, binecuvântând pe membrii congresului, cu semnul binecuvântării arhieresti.

Congresul l-a aclamat îndelung, iar corul seminarului a intonat „Mulți ani trăiască“.

Continuând ședința, se hotărăște ca raportul asupra învățământului teologic să fie trimis Sf. Sinod. Tot în sarcina Sf. Sinod se lasă și convocarea unui congres național bisericesc extraordinar, pentru soluționarea chestiunilor importante cari n'au fost puse în discuțiune sau au fost amânate.

I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, prin o scurtă cuvântare a declarat sesiunea Congresului național bisericesc, de închisă.

Sfințirea bisericii din Dumbrava.

Sunet de clopôt nou străbate peste culmile dealurilor, în sufletele credincioșilor din parohia Dumbrăveni, în dimineața zilei de 10 Noemv., vărsându-și fiorul sfânt de chemare, ca un avertisment neprihănit spre ridicarea pe culmile idealului creștinesc, propovedit de însuș Fiul lui D-zeu. Acest glas l-au înțeles cu prisosință, credincioșii din Dumbrava, căci în locul bisericii, a cărei turlă a fost dărâmată de mâinile dușmanilor noștri în anul 1916, s'a înălțat un nou Sion, care azi s'a luminat, căci mărirea Domnului peste El a strălu-

cit, iar voi Dumbrăvenilor veseliți-vă, întru împlinirea frumosului vostru ideal.

Bucuria acestei zile frumoase, răscumpără ani de durere, pe cari i-au trăit creștinii din această parohie, întrucât turla bisericii vechi a fost dărâmată de către armatele ungurești, pentruca să nu împedecă vederea spre munții de unde știau că se va deslănțui asupra lor mânia unui popor, care veacuri de-arândul și-a înecat în lacrimi dorul și durerea. Ba chiar și miile de arbori, cari erau o adevărată frumsețe, dela cari și-a primit și comuna numele, au fost distruși tot din aceeaș cauză.

În ziua de 10 Nov. des de dimineață, prin văile dimprejur, răsăreau pâlcuri-pâlcuri de bărbați și femei, în straie de sărbătoare, de prin comunele învecinate.

La ora 9 dimineața s'a început serviciul divin, celebrat de către Sf. Sa protopopul Ioan Maloș din Reghin, ca mandatar al Prea Sf. Sale, secondat fiind de către preoții: V. Matei din Râpa, G. Cazan din Filea, P. Suciș din Gornești, Mih. Grecu din Deda și preotul din loc, I. Popescu, iar răspunsurile au fost date de corul mixt din Deda, condus de vrednicul inv. și fost revizor școlar I. Broșianu.

La priceastă a predicat părintele protopop I. Maloș, care prin cuvinte adânc simțite talmăcește însemnătatea frumoasei fapte săvârșite de credincioșii acestei parohii, prin zidirea frumosului locaș dumnezeesc, precum și dragostea nețârmurită a P. Sf. Sale Episcopului *Nicolae*, pentru creștinii vrednici pe cari îi păstorește cu atâta înțelepciune.

Laudă frumoasa activitate a vrednicului preot I. Popescu și spiritul de jertfă a credincioșilor, pe care nici războiul, cu toate peripețiile lui, nu l-a secat din sufletele lor. Mulțumește d-nei Popescu, preoteasă văduvă, care s'a străduit foarte mult pentru înfrumșetarea acestui locaș de închinare.

După terminarea serviciului religios s'a făcut ungerea și stropirea credincioșilor.

Credincioșii străini au fost ospătați în curtea bisericii, din partea localnicilor, iar preoții și câțiva intelectuali, au fost primiți în casa ospitalieră a păr. I. Popescu.

La masă a tostat păr. protopop Ioan Maloș, pentru P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae*

Ivan, iar preotul P. Suciu, relevă vrednicia vechei familii preoțești Popescu, din care face parte și actualul preot.

Ne-am depărtat apoi mulțumiți suflătește, dorind preotului putere de muncă iar credincioșilor prisosință în cele plăcute lui Dumnezeu.

Pr. M. Grecu

* CRONICĂ *

Predică în biserica catedrală din Cluj. Duminecă, în 15 Dec. c., va predica P. C. S. prot. A. Ludu, consilier eparhial.

Ministeriul Cultelor. Cu desființarea — sperăm provizorie — a Minist. Cultelor, vrednicul bărbat și distinsul fiu al bisericii noastre, dl *Dr. Aurel Vlad*, a trecut la alt departament, și a fost înlocuit prin subsecretarul de stat, dl *Dr. Valer Moldovan*, un alt vrednic fiu al bisericii noastre, membru al consiliului nostru eparhial, al adunării eparhiale și al Congresului național din Ardeal. Nădăjduim, că acest bărbat legat cu toată ființa sa de biserica noastră strămoșească, un cunoscător bun și temeinic al nevoilor și aspirațiilor noastre, — deși cu cerc de activitate mai limitat, — dar cu răspunderea întreagă, va fi de mare folos bisericii noastre, și mai ales va fi folositor eparhiei noastre, — al cărei stâlp puternic a fost dela înființare, — și va fi protectorul preoților din munți, pe cari îi cunoaște și de al căror bine s'a interesat toată viața. În acest înțeles, îi adresăm felicitările noastre și urări de tot binele.

Funcționari români ortodocși, înlocuiți cu uniți. 1. Primarul orașului *Toplița*, Sabin Popescu, a fost înlocuit cu avocatul Moldovan, unit, pripășit abea de vre-un an prin Toplița. Acest domn a fost înprocesoat pentru înjurarea bisericii noastre, în modul cel mai murdar. 2. Șeful poliției din *Reghin*, Theodor Lascu, a fost transferat la Tg.-Mureș, după 10 ani de muncă cinstită și înlocuit cu un subaltern al său, comisarul D. Toncean, unit.

Desființarea Min. de Culte nu va putea fi menținută și pentru faptul că, prin contopirea celor două ministere, actualul Secre-

tar general al Minist. Instrucțiunii, dl prof. Dr. A. Borza, a devenit și secretar general al Cultelor. Biserica noastră, în afacerile ce depind de minister, cu nici un preț nu va lăsa să fie conduse și de un preot unit, catolic fanatic, cum este dl A. Borza. Conflictul, prevedem că va izbucni la alcătuirea bugetului, când se va căuta menținerea nedreptăților din vechiul buget.

Data fixă a Sf. Paști, este din nou în discuțiune mondială, prin împrejurarea că guvernul englez a consultat în această chestiune mai multe guverne europene cât și secretariatul de stat al Vaticanului, cerându-le părerea privitor la stabilirea unei date fixe a Sf. Paști. Chestiunea preocupă și cercurile economice, și este studiată și de o comisie specială a Societății Națiunilor. Părerea e ușor de dat, mai greu este de executat.

Biserica ortodoxă sârbească din Jugoslavia a primit și ea autonomie. Regele, de curând, a semnat legea pentru organizarea bisericii, care reglementează raporturile dintre Biserică și Stat, pe baza autonomiei bisericești. Ar fi bine să știm, întrucât se aseamănă această lege, cu legea de organizare a bisericii noastre.

Reforma Duminecii turcești. Guvernul turcesc proiectează schimbarea zilei de repaus, din Vineri în Duminecă. Un proiect de lege va fi supus spre votare adunării naționale. Pentru a preîntrîmpina eventuale greutăți, în loc de trecerea zilei de Vineri pe Duminecă, s'au gândit să schimbe numele zilelor, numind Dumineca, Vineri și invers.

Teorie și practică. Ministerul de justiție din Turingia a dat ordin la 50 judecători și procurori să petreacă o noapte în celulele închisorii comunale, pentru ca funcționarii justiției să cunoască ei înșiși viața de închisoare. Probabil că după noaptea petrecută în arest, hotărârile judecătorești vor fi mai puțin aspre.

AVIZ. Cumpărăm din biblioteca „Sămănătorul“ cu prețul dublu, Nrii: 1, 3, 8, 12—18, 20, 21, 49, 51—54. Librăria Diecezană, Arad (Str. Eminescu, 18.)

✿ **BIBLIOGRAFIE** ✿

„Magii dela răsărit, cântece și cuvinte pentru copiii cari umblă cu steaua“ este titlul unei cărți care chemă să reformeze frumoasa datină, ce o reprezintă copilașii noștri pe timpul sărbătorilor Crăciunului. Cărticica e compusă pe baza Sfintei Scripturi și a tradițiilor bisericii noastre. Cuprinde — pe lângă indicațiuni despre numărul copiilor, cari umblă la numitele sărbători cu steaua, viclăemul, craii, etc., despre îmbrăcămintea și mișcările acestora și melodiile cântărilor — orațiile sau discursul lui Irod cu Craii și nouă cântece de stea: două luate din cărțile noastre bisericești și șapte alcătuite după vechile cântări de stea. Intreaga dramă ține exact și rîndul cronologic al întâmplărilor ce au avut loc la nașterea Mântuitorului. Reprezentațiunea, întocmită astfel, eliminează anacronismele și neexactitățile, fie istorice, fie dogmatice, și de multe ori necuviințele, ce obvin în textele uzitate. Nu putem recomanda îndestul această cărticică în locul textelor de orațiuni și cântece de stea apărute până acuma. Cartea e tipărită și se află de vânzare la *Librăria Diecezană din Caransebeș*, și costă — cu portul postal cu tot — trei Lei.

✿ **PARTEA OFICIALĂ** ✿

CONSILIUL EPARHIAL ORF.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 7888/1929.

Mulțumită publică.

La fondul pentru zidirea Catedralei am mai primit următoarele danii și colecte:

Primăria Municipiului Cluj	50.000 L.
Andrei Cadar, propr., Stănceni	20.000 „
Ing. Vasile Roată și soția, Cluj	3.000 „
Banca „Lăpușana“, Tg.-Lăpușului	2.000 „
Ocolul silvic Săliște-Orhei	650 „
„ „ Cristurul-săcuiesc	50 „

Total . . . . . 75.700 L.

Colecta anterioară . . . . . 4,678.191 „

Total general . . . . . 4,753.891 L.

Marinimoșilor donatori le exprimăm mulțumita noastră și pe această cale.

Cluj, la 26 Noemvrie 1929:

Consiliul Eparhial.

Nr. 7994/1929.

1—3

CONCURS

Consiliul eparhial ort. rom. din Cluj, ca administrator al fundațiilor puse sub chivernisirea sa, prin aceasta publică concurs pentru distribuirea bursei din fundațiunile următoare:

1. O bursă de 1000 Lei din fundațiunea „Cologiana“, pentru un tinăr student din protopopiat. Abrud sau Munții-apuseni.
2. Trei burse de câte 2000 Lei și una de 1500 Lei din fundațiunea „Dumitru Manovicu“, pentru tineri elevi de liceu sau aplicați la meserii, de pe teritoriul protopopiatului Abrud și Cămpeni.
3. O bursă de 1400 Lei din fundațiunea „Zeno Popescu“, pentru un elev dela școlile din Reghinul-săsesc.
4. O bursă de 1000 Lei din fundațiunea „Petru și Lucreția Cadar“, pentru un tinăr ort. rom. din Lunca-Bradului, dedicat pe carieră industrială.
5. O bursă de 625 Lei din fundațiunea „Moga“, pentru studenți dela facultatea de drept sau filosofie.

Bursele se vor conferi pe bază de cereri, înaintate acestui Consiliu, în termen de 30 de zile dela prima publicare a concursului.

La cerere se vor alătura:

1. Estras de naștere.
  2. Atestat școlar.
  3. Certificat de moralitate.
  4. Dovadă dela oficiul parohial din localitatea domiciliului, că este avizat la ajutor.
- Cluj, la 26 Noemvrie 1929.

Consiliul Eparhial.

Fabricarea CLOPOTELOR

din cea mai bună calitate, execută repede, prompt și cu garanță de lungă durată.

Fabrică de clopote, ventile, pompe și tot felul de turnătorii de metal.

La cerere trimite prospecte detaliate.

**UZINELE METALURGICE
TIMIȘOARA S. P. A.**

IV. Strada Andrei Murășanu 3. Telefon 23—42.